Ο Αναγνωστάκης διαβάζει ποίηση

Πηγή: ΤΑ ΝΕΑ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ **Σελ.:** 89 **Ημερομηνία έκδοσης:** 11-01-2020

Επιφάνεια: 536.49 cm² **Αρθρογράφος:** **Κυκλοφορία:** 24590

Θέματα: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Γιώργος Ζεβελάκης (επιμ.)
Ο ΜΑΝΟΛΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ ΑΝΘΟΛΟΓΕΙ
Μεταίχμιο, σελ. 329
Τιμή 18,80 ευρώ

Με τον Γιώργο Σεφέρη τη δεκαετία του 1960

Ο Αναγνωστάκης διαβάζει ποίηση

Οι επιλογές του μεγάλου ποιητή από την πρώτη μεταπολεμική μοντερνιστική γενιά, σε μια θαρραλέα χειρονομία δημιουργικής τιμιότητας

Αυτή είναι μια πολλαπλώς ιδιαίτερη έκδοση. Η ιδέα και η εκτέλεση ανήκουν στον Γιώργο Ζεβελάκη, επίμονο μελετητή, συλλέκτη, ανθολόγο και αρχειοθέτη των λογοτεχνικών πεπραγμένων της χώρας μας – έναν «συλλέκτη λόγου», θα λέγαμε μεταφορικά. Το θέμα του βιβλίου είναι ο ποιητής Μανόλης Αναγνωστάκης (1925-2005), ή για την ακρίβεια, η εκ μέρους του επιλογή 22 ποιητών της πρώτης μεταπολεμικής γενιάς – κάτι μάλλον σπάνιο για την εν ανεπαρκεία ευρισκομένη μεγαλοψυχία ποιητών προς ομοτέχνους τους. Το τρίτο ιδιαίτερο στοιχείο είναι η δυνατότητα να ακούσετε τον ίδιο τον Αναγνωστάκη να απαγγέλλει τα ποιήματα των 22 ως άνω ποιητών, αν σκανάρετε στο κινητό σας τον κωδικό QR στο πίσω μέρος του βιβλίου.

Ο Αναγνωστάκης, ποιητής κατεξοχήν πολιτικός, ολιγογράφος και αποφθεγματικός, είχε πάψει να γράφει ποίηση σχετικά νωρίς, αν δεν κάνω λάθος ήδη στις αρχές της δεκαετίας του '70, θεωρώντας πως είχε εξαντλήσει τη δεξαμενή της έμπνευσής του. Πίστευε πως ούτως ή άλλως η ποίηση είναι υπόθεση των νεοτέρων, γιατί απαιτεί δυνάμεις, εμπλοκή, ανανέωση του υλικού της ζωής, και άλλα τινά που δεν διαθέτουν πια οι ηλικιωμένοι. Πολλοί θα διαφωνήσουν ασφαλώς με τη ρήση του ότι με ρυτίδες ποίηση δεν γράφεται, αλλά σίγουρα έχει κάποια βάση, όπως καλά ξέρουν οι περισσότεροι υπηρέτες του λόγου. Εκτοτε παρενέβαινε τακτικά στα πολιτιστικά και πολιτικά δρώμενα σε σημείο να γίνει ένα είδος καλτ φιγούρας της αριστερής διανόησης. Το 1988, ενόψει μιας σειράς δικών του ραδιοφωνικών εκπομπών με θέμα την πρώτη νεωτερική γενιά στην Ελλάδα, ηχογράφησε τα 197 ποιήματα των 22 ποιητών του παρόντος τόμου. Οι επιλογές δεν εκπλήσσουν ιδιαίτερα – ανήκουν στον κανόνα ή και τον επικυρώνουν. Το λέει και ο ίδιος στη συνέντευξή του στον Γιώργο Ζεβελάκη, που προτάσσεται των ποιημάτων. Βαδίζει με κριτήριο όχι πάντα τις προσωπικές επιλογές του όσο το ιδιαίτερο βάρος και τη σημασία του κάθε ποιητή, όπως αυτή έχει κατακυρωθεί από την κριτική. Δίπλα στον Γκάτσο, τον Ρίτσο, τον Σεφέρη, τον Εγγονόπουλο, τον Βρεττάκο και τον Ελύτη παρατάσσονται ποιητές μάλλον ξεχασμένοι, τουλάχιστον μεταξύ των νεότερων, όπως η Ζωή Καρέλλη, ο Γιώργος Βαφόπουλος, ο Δημήτρης Ι. Αντωνίου, ο Γιώργος Θέμελης και κάμποσοι ακόμη. Αρα κατά κάποιον τρόπο ο Αναγνωστάκης αφήνει την ιστορία να κρίνει χωρίς να προτίθεται να την αναθεωρήσει, ακολουθώντας την «πεπατημένη», όπως λέει ο ίδιος. Επικαλείται μάλιστα την έννοια της αντικειμενικότητας, πάντα εντός ενός πλαισίου αυστηρών κριτηρίων.

Πολιτική μελαγχολία

Εχουμε λοιπόν ένα είδος καλαίσθητου ιστορικού ντοκουμέντου που επικαλείται προγραμματικά τον μοντερνισμό και πατάει με το ένα πόδι στη γενιά του '30 και με το άλλο στη λεγόμενη «πρώτη μεταπολεμική γενιά». Ο αναγνώστης μπορεί να διαβάσει τα ποιήματα σε σειρά ή και τυχαία – ειδικά ο μη ειδικός περί τα ποιητικά πράγματα αναγνώστης που θέλει να ενημερωθεί με βάση κάποιον μπούσουλα μέσα στο πέλαγος της ποιητικής υποκειμενικότητας. Και πιθανότατα θα εντυπωσιασθεί από τις μοντερνιστικές τάσεις, τη διάρρηξη του ασφυκτικού πλαισίου της παραδοσιακής προσωδίας, αλλά και τον έντονο, πεισιθάνατο λυρισμό, διανθισμένο με πολιτική μελαγχολία πολλών εκ των ανθολογουμένων ποιητών. Σε μια χώρα που διαθέτει περισσότερους ποιητές από αναγνώστες ποίησης, είναι μια ευκαιρία να καθοδηγηθούν οι γνήσιοι βιβλιοφάγοι από ένα έμπειρο χέρι (και μια ιδιαίτερη φωνή, σε ό,τι αφορά την ηχογράφηση) σαν του Αναγνωστάκη.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΟΔΙΝΟΣ